

DĖL ATSAKymo (-ų) PATEIKIMO

Siunčiame atsakymą (-us) į iš tiekėjo gautą (-us) klausimą (-us), uždarajai akcinei bendrovei „Vilniaus vandenys“ (toliau – Perkantysis subjektas arba Pirkėjas) vykdant „**Vilniaus miesto nuotekų valyklos nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcijos II etapas**“ pirkimą (pirkimo numeris – 547104) (toliau – Pirkimas).

Siekiant išvengti turinio interpretacijų, tiekėjų klausimai cituojami tiksliai taip, kaip buvo pateikti CVP IS priemonėmis (tekstas neredaguotas).

1 klausimas:

Vilniaus vandenys, UAB (toliau – Pirkėjas) 2021-05-17 paskelbė Vilniaus miesto nuotekų valyklos nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcijos II etapo pirkimą Nr. 547104 (toliau – Pirkimas). Tiekėjas X (pastaba: Perkantysis subjektas nuasmenino tiekėjo pavadinimą) (toliau – Tiekėjas) yra suinteresuota dalyvauti Pirkėjo vykdomame Pirkime, tačiau dėl esamos situacijos statybos sektoriuje ir Pirkimo sąlygų, aiškiai neregamentuojančių, koku būdu būtų sprendžiami klausimai dėl ženklių kainos pokyčių, mato didžiulę riziką dalyvauti šiame Pirkime.

Pirkimo sutartis (toliau – Sutartis), kuri yra neatskiriama Pirkimo dokumentų dalis, numato, kad darbų kainos (be PVM) apskaičiavimo būdas yra fiksuotas įkainis su peržiūra. Sutarties bendrosios dalies 10.6 p. numato vienintelį atvejį ir sąlygas, kada Sutartyje numatyta kaina gali būti perskaičiuojama, t. y. esant didesnei nei 5 proc. metinei infliacijai/metinei defliacijai pagal Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenis.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad šiuo metu (ir ši situacija jau tęsiasi pakankamai ilgai) situacija statybų sektoriuje yra labai sudėtinga – medžiagų ir įrengimų kainos auga kasdien. Rangovai negali gauti iš tiekėjų komercinių pasiūlymų ilgesniam terminui su fiksuota kaina. Vadovaujantis paskutiniaisiais Statistikos departamento duomenimis, praėjusį šį metų balandį gerokai padidėjo statybų sąnaudos. Pažymime, kad Statistikos departamentas šiuo metu skelbia tik balandžio mėnesio duomenis, tačiau analogiška ar netgi blogesnė situacija su kainų augimu buvo ir gegužę ir birželį. Dar daugiau, ženkliai auga ir darbo užmokestis statybos sektoriuje, medienos, stiklo, cemento, plastiko, taip pat ir elektros instaliacijos medžiagų kainos. Nėra aišku, kiek ir kokia apimtimi tęsis šis kainų augimas. Objektivių priežasčių rinkos stabilizavimuisi nematome.

Pirkimo pagrindu sudaromos sutarties trukmė yra 26 mėn. Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas statybos rinkoje vyraujančias tendencijas rangovams pateikti fiksuotos kainos pasiūlymą sutarčiai sudaromai tokiam ilgam terminui yra ypatingai rizikinga. Tuo labiau, jog kainos perskaičiavimo mechanizmas, nustatytas Sutartyje, gali neatspindėti situacijos, esančios statybos sektoriuje. Metinės infliacijos rodikliu yra vertinami vartotojų kainų pokyčiai, pvz. maisto, gėrimų ir kitų prekių ir paslaugų pokyčiai. Taigi šis rodiklis nebūtinai atspindi faktinės situacijos, esančios statybos sektoriuje. Vartotojų kainos gali nekisti tokia apimtimi ir tempais kaip kinta kainos statybos sektoriuje.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.685 str. numato, kad rangovas turi teisę reikalauti perskaičiuoti sutarties kainą, jeigu dėl ne nuo jo priklausančių aplinkybių faktiška statybos darbų kaina padidėjo daugiau kaip penkiolika procentų (šio kodekso 6.204 straipsnis).

Atsižvelgdami į aukščiau aprašytą faktinę situaciją statybų sektoriuje, vadovaudamiesi CK 6.685 ir 6.204 str., siekdami užtikrinti rangovų, dalyvaujančių šiame Pirkime teisinį apibrėžtumą, prašome Pirkimo sąlygose (t.y. Sutartyje) tiesiogiai iš anksto apsibrėžti Sutarties kainos keitimą tuo atveju, jeigu faktinė statybos darbų kaina padidėja 15 ar daugiau proc. Siūlome Sutarties bendrosios dalies 10.6 p. pakeisti ir išdėstyti taip:

„Jeigu pagal Sutarties SD naudojamas Sutarties kainodaros metodas yra fiksuota kaina su peržiūra ar fiksuotas įkainis su peržiūra, kaina (įkainis) Sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti perskaičiuojama tokiomis sąlygomis atsiradus bent vienai iš žemiau nurodytų sąlygų (taikoma ta sąlyga, kuri įvyksta anksčiau):“ Sutarties bendrosios dalies 10.6 p. papildyti b papunkčiu jį išdėstant taip:

„10.6. b) kaina (įkainis) Sutarties galiojimo laikotarpiu galės būti perskaičiuojama ir keičiama, jeigu faktinė statybos darbų kaina padidėja 15 (penkiolika) ar daugiau proc.“ Sutarties bendrosios dalies 10.7 punktą pakeisti ir išdėstyti taip:

„Duomenų šaltinis 10.6 p. a) papunkčiui – <http://www.stat.gov.lt>, pagrindiniai Lietuvos Respublikos rodikliai. Perskaičiuota kaina (įkainis) įsigalioja nuo abiejų Šalių susitarimo dėl Sutarties pakeitimo pasirašymo dienos, jei pačiame

susitarime nenumatyta kitaip, bei galioja tik tai Darbų daliai, kuri Užsakovo dar nebuvo užaktuota. Už Darbus, atliktus iki susitarimo dėl kainos (įkainio) perskaičiavimo pasirašymo dienos, Užsakovas apmoka taikant iki tol galiojusią kainą (įkainį), o už Darbus, užsakytus po susitarimo pasirašymo dienos, Rangovui arba Subrangovui bus apmokama taikant naują kainą (įkainį).“

Pažymime, kad aukščiau nurodytu pakeitimu suinteresuotas turi būti pats Pirkėjas, kurio pagrindinis tikslas, jog viešojo pirkimu metu atrinktas rangovas būtų pajėgus ir tinkamai įvykdytų Pirkimo sutartį. Aukščiau nurodytos aplinkybės aiškiai pagrindžia, kad ir toliau tęsiantis ženkliam kainų augimui statybų sektoriuje, Pirkimą laimėjęs tiekėjas gali būti nebepajėgus įvykdyti didelės vertės ir ilgos trukmės Sutarčių už Pirkimo procedūrų metu pateiktą kainą. Sutarties nutraukimo ar rangovo bankroto atveju nukentėtų būtent Pirkėjas, kuris turėtų pradėtą ir neįgyvendintą projektą.

Atsakymas į 1 klausimą:

Bendrųjų pirkimų sąlygų 18.1.2 p. nustatyta, jog „Pirkėjas, vykdydamas Tarptautinį pirkimą, raštu atsakys į kiekvieno Tiekėjo rašytinį prašymą, jei toks prašymas yra gautas ne vėliau kaip likus 9 dienoms iki Paraiškų arba iki Pirminių pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Pirkėjas į tokius prašymus atsakys ne vėliau kaip likus 6 dienoms iki Paraiškų arba iki Pirminių pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Prašymas turi būti pateiktas CVP IS priemonėmis“. Nors Tiekėjo prašymas pateiktas pavėluotai, Perkantysis subjektas priėmė sprendimą į Tiekėjo klausimą atsakyti, tačiau ateityje teikiant klausimus/prašymus prašome vadovautis Pirkimo dokumentuose nustatyta tvarka ir terminais.

Atkreipiame dėmesį, kad, kai yra keičiamos esminės pirkimo sąlygos (pakeičiami reikalavimai kvalifikacijai ar techninė specifikacija taip, jog po atliktų pakeitimų daugiau tiekėjų galėtų dalyvauti pirkime, keičiamas sutarties tipas, keičiamas pirkimo objektas) pirkimą reikia nutraukti ir pradėti naują pirkimą.

Analogišką poziciją išsakė ir Lietuvos aukščiausiasis teismas (toliau – LAT):

„Paskelbto viešojo pirkimo dokumentai negali būti aiškinami ar tikslinami taip, jog keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai perkančioji organizacija apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslią reikšmę), ji negali vėliau keisti pirkimo dokumentų turinio ar jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai“ (LAT CBS 2016 m. kovo 30 d. nutartis c. b. UAB „AKIRO“ v. VŠĮ Trakų ligoninė, bylos Nr. 3K-3-177-916/2016).

Iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau - ESTT) jurisprudencijos taip pat matyti, kad vykstant viešojo pirkimo sutarties procedūrai pirkimo vykdytojas iš principo negali keisti esminių pirkimo sąlygų, įskaitant technines specifikacijas ir sutarties sudarymo kriterijus, kuriomis atitinkami ūkio subjektai teisėtai rėmėsi, priimdami sprendimą pateikti pasiūlymą arba, atvirkščiai, nedalyvauti atitinkamame viešojo pirkimo konkurse (žr. ESTT 2012 m. gegužės 10 d. Sprendimo Komisija / Nyderlandai, C 368/10, 55 punktą ir 2015 m. balandžio 16 d. Sprendimo Enterprise Focused Solutions, C 278/14, 27–29 punktus).

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, informuojame, kad Perkantysis subjektas šioje stadijoje nekeis Pirkimo dokumentuose nustatytų sutarties reikalavimų.

Taip pat informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 53 straipsnio 5 dalies nuostatomis bei atsižvelgiant į tai, kad atsakymo pateikimas neturi esminės įtakos Paraiškų pateikimui, Pirkėjas Paraiškų pateikimo termino nepratęsia. Tiekėjai Paraišką turi pateikti iki CVP IS nurodyto termino imtinai (Lietuvos laiku).

